

Miejska Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koszalinie

ul. Morska 43, tel.: 94 343 01 99

Red. Aleksandra Danielewicz

POCZYTAJCIE MAMO, TATO! 223 (listopad 2020)

W jaki sposób odbiera świat dziecko w okresie przedszkolnym? (1)

część I - rozwój poznawczy, czyli jak dziecko mówi, myśli i zapamiętuje

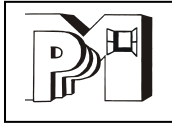
Okres między 4. a 6. rokiem życia to czas, w którym u dziecka bardzo intensywnie rozwijają się **umiejętności językowe** – dotychczas było w stanie tworzyć zdania składające się z kilku słów czy opowiadać krótkie i proste historyjki, a w tym okresie opowiadane przez nie historie mają już wyraźną strukturę, składającą się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia. W budowie zdań dziecko posługuje się gramatyką tak jak dorosły. Ponadto jest w stanie zrozumieć i wykonać polecenia złożone z kilku etapów, np. pójść do pokoju, wyciągnij z szafy sweterek i załóż go.

W tym okresie wszystko, co dziecko mówi i myśli jest zdominowane przez **egocentryzm** (umiejscowienie własnej osoby w centrum otaczającego świata). Wynika to z faktu, że ma problem z przyjmowaniem perspektywy drugiej osoby. Ponadto jest przekonane, że inni myślą w ten sam sposób oraz o tym samym co ono, co pomaga mu w zrozumieniu otaczającego świata. Nie potrafi jeszcze na tym etapie rozwoju zrozumieć, że ktoś może widzieć pewne rzeczy zupełnie inaczej niż ono. Może się także zdarzyć, że dziecko będzie mówiło do siebie w towarzystwie innych ludzi, nie słuchając jednocześnie, co ma do powiedzenia ktokolwiek poza nim samym.

W tym okresie u dzieci występuje także tendencja do **koncentrowania się tylko na jednym aspekcie problemu** w danym momencie, np. na stole kładziemy przed dzieckiem dwa rzędy ciasteczek – w każdym po 4 ciasteczka ułożone jedno po drugim; do momentu, kiedy ciasteczka będą ułożone jedno pod drugim dziecko będzie mówiło, że w obu rzędach jest taka sama ich ilość; ale kiedy na jego oczach rozsuniemy jeden z rzędów i stanie się on dłuższy względem drugiego, to dziecko zapytane o to, gdzie jest więcej ciasteczek wskaże rozsunięty rząd; podobna sytuacja będzie miała miejsce, kiedy jedno z ciasteczek podzielimy na pół i ułożymy w jednym z rzędów, a drugi pozostanie bez zmian; mimo, że coś miało miejsce na oczach dziecka, to nie jest ono w stanie dostrzec danego procesu jako całości – widzi tylko pojedyncze elementy, np. efekt końcowy.

Zmiany zachodzą także w **procesach pamięciowych**. Czterolatek będzie potrafił zapamiętać ciąg składający się z czterech cyfr, a sześciolatek nawet z siedmiu cyfr. Jest to możliwe dzięki zmianom w pamięci krótkotrwałej, której pojemność wzrasta wraz z wiekiem – im dziecko starsze, tym większa pojemność i tym więcej informacji potrafi zapamiętać. Jest to również czas, kiedy przedszkolak zaczyna odkrywać swoje mocne i słabe strony w zakresie jego pamięci – wie co pomaga, a co przeszkadza mu w zapamiętywaniu nowych dla niego rzeczy. Potrafi też zauważyć, czy udało mu się odnieść jakiś sukces w ćwiczeniu tych umiejętności i z pewnością o nich poinformuje!

Mgr Aleksandra Lachowicz - pedagog

Miejska Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koszalinie

ul. Morska 43, tel.: 94 343 01 99

Red. Aleksandra Danielewicz

POCZYTAJCIE MAMO, TATO! 223 (listopad 2020)

W jaki sposób odbiera świat dziecko w okresie przedszkolnym? (2)

część II- rozwój społeczny; kumple i rodzina

Rozwój społeczny to przede wszystkim **zmiany w relacjach z innymi ludźmi** – dziecko coraz więcej czasu spędza z rówieśnikami i to oni obok rodzica-opiekuna zaczną teraz odgrywać jedne z ważniejszych ról w jego życiu. Relacja z dorosłymi ma na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, opieki, zagwarantowanie mu zdobycia wiedzy i konkretnych umiejętności. Rodzice przede wszystkim wyjaśniają, odpowiadają na zadane pytania, udzielają pomocy, kontrolują, nakierowują oraz instruują – to na ich barkach spoczywa odpowiedzialność za przebieg tych relacji. Ogromne znaczenie dla rozwoju dziecka w tym wieku mają autorytety oraz kontakt z pozytywnymi wzorcami dorosłych w najbliższym otoczeniu, dlatego ważne jest, aby rodzic dawał dziecku przykład swoim zachowaniem – zastanów się czego chcesz nauczyć swoje dziecko i zachowuj się zgodnie z tymi zasadami, aby miało jasność, czego od niego wymagasz.

Więzi z rówieśnikami opierają się na **zasadzie wzajemności** – jeżeli jedno z dzieci wykonuje jakąś czynność, to potem drugie też musi ją wykonać. Uczą się wzajemnie poprzez demonstrowanie sobie różnych zachowań i naśladowanie ich, np. odgrywają przed sobą scenki wzorując się na czynnościach jakie zaobserwowały u swoich rodziców, a następnie powtarzają je zmieniając role. Relacja ta opiera się w głównej mierze na spontaniczności, a w mniejszym stopniu, niż w przypadku relacji z dorosłymi, na komunikacji werbalnej. To jakie relacje nawiąże dziecko w tym czasie, będzie miało przełożenie na przebieg jego dalszego życia – jeśli będzie otwarte w stosunku do innych dzieci, z łatwością inicjowało samodzielnie zabawy, to w życiu dorosłym nie będzie miało problemów z odnalezieniem się w nowym środowisku czy w nieznannej dotąd sytuacji.

W tym okresie dziecko będzie miało **zmniejszoną potrzebę bliskości emocjonalnej** z rodzicem (opiekunem). Poza tym zmianie ulegnie potrzeba kontaktu fizycznego dziecka z rodzicem-opiekunem, który w zależności od sytuacji będzie skracany bądź wydłużany. Dzieci coraz częściej i dłużej przebywają w pewnej odległości od rodziców, co pozwala obu stronom patrzeć na siebie z innej perspektywy. Oddalając się od rodzica-opiekuna staje się ono coraz bardziej samodzielne i zaczyna poszerzać swoje horyzonty, doświadczając wielu rzeczy jako niezależna jednostka.

Mgr Aleksandra Lachowicz – pedagog